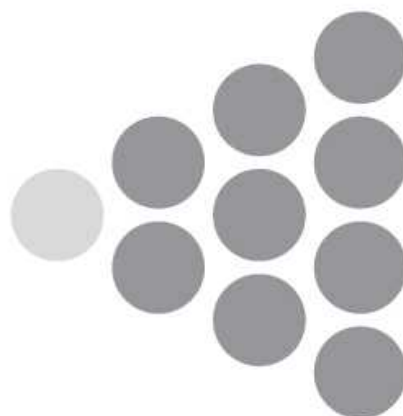

Meedoen en Omzien naar

*Beleidsplan maatschappelijke ondersteuning
Gemeente Hardenberg 2008 – 2012*

Wmo

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1:

- 1.1. Inleiding en verantwoording totstandkoming beleidsplan
- 1.2. De Wet maatschappelijke ondersteuning
- 1.3. De Toekomstvisie van de gemeente Hardenberg
- 1.4. Visie op maatschappelijke ondersteuning
- 1.5. Doelen van maatschappelijke ondersteuning
- 1.6. Rol van de gemeente
- 1.7. Evaluatie
- 1.8. Herijken
- 1.9. Wat is de gemeente Hardenberg voor een gemeente?

Hoofdstuk 2:

- 2.1. Een rondje langs de negen prestatievelden
- 2.2. Participatie
- 2.3. Verantwoording
- 2.4. Financiële paragraaf
- 2.5. Van actiepunten naar activiteiten

Bijlage 1: Nadere uitwerking acties en activiteiten voor het jaar 2008

Bijlage 2: Overzicht participatiebijeenkomsten 2008

Bijlage 3: Tijdpad Wmo Beleidsplan

BELEIDSPLAN MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING GEMEENTE HARDENBERG 2008 – 2012

“Meedoen en Omzien naar”

HOOFDSTUK 1

1.1 Inleiding en verantwoording totstandkoming beleidsplan

Op grond van de Wmo is de gemeente verplicht om met ingang van 2007 een vierjarig beleidsplan vast te stellen. Het beleidsplan bevat de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning. In het beleidsplan worden voorts de gemeentelijke doelstellingen op de verschillende prestatievelen van de Wmo aangegeven.

De gemeente is verplicht om bij de beleidsvoorbereiding en de planvorming burgers en instellingen te betrekken. In dit verband heeft de gemeente Hardenberg in de maand juni en september 2007 een aantal themabijeenkomsten georganiseerd, zijn huiskamergesprekken gevoerd en is een rondgang langs hangplekken voor jongeren gehouden.

Voor deze bijeenkomsten zijn de betrokken organisaties en instellingen uitgenodigd. Tijdens deze bijeenkomsten zijn onder meer de volgende thema's aan de orde geweest: mantelzorgondersteuning, ondersteuning (zorg)vrijwilligers, brede school ontwikkeling, centrum voor jeugd en gezin, leefbaarheid en sociale samenhang in kernen, dorpen en wijken. Voorts zijn er een tweetal zgn. Wmo brede bijeenkomsten geweest. De informatie die tijdens de bijeenkomsten is verkregen is als input gebruikt bij de totstandkoming van de “contourennota maatschappelijke ondersteuning Hardenberg”. Deze contourennota is op 23 oktober 2007 tijdens een oriënterende ronde besproken met de gemeenteraad. Vervolgens is de contourennota besproken met de Adviesraad Wmo i.o. Tenslotte heeft er een expertmeeting met onder meer zorgaanbieders, woningstichtingen en De Stuw plaatsgevonden. Deze bijeenkomsten hebben opnieuw input geleverd. Deze informatie, alsmede de eerder verkregen informatie, is gebruikt als input bij de totstandkoming van een concept-beleidsplan. Het concept-beleidsplan heeft, op grond van de inspraakverordening, gedurende de periode van 2 tot 28 januari 2008 voor een ieder ter inzage gelegen. Deze ter inzage legging heeft geen reacties opgeleverd. Het concept-beleidsplan is ter advisering voorgelegd aan de Adviesraad Wmo. Deze raad heeft met brief van 30 januari 2008 advies uitgebracht. Het advies van de Adviesraad Wmo heeft ertoe geleid dat enkele details van het beleidsplan zijn aangepast c.q. aangevuld.

Bij de totstandkoming van het beleidsplan hebben wij de doelstellingen van de Toekomstvisie, nader uitgewerkt in het Meerjarenprogramma, als uitgangspunten gehanteerd.

1.2 De Wet maatschappelijke ondersteuning

Met ingang van 1 januari 2007 zijn de Nederlandse gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Deze Wet is de basis onder het nieuwe Nederlandse zorgstelsel, waarbij belangrijke taken uit het AWBZ - verzekeringsstelsel zijn overgeheveld naar de publieke taken van de gemeenten.

De aanleiding voor de wijzigingen in ons zorgstelsel is gelegen in de noodzaak ons zorgstelsel duurzaam en betaalbaar te houden. De betaalbaarheid van zorg en welzijn komt - zonder stevige ingrepen - steeds meer onder druk te staan. De Wet maatschappelijke ondersteuning geeft aan alle Nederlanders de opdracht er aan mee te helpen dat het moment waarop en de mate waarin zij een beroep op de professionele zorg doen, zo lang mogelijk wordt uitgesteld. De Wmo is geen bezuinigingswet, maar wel een kostenbeheersingsoperatie.

“Meedoen van alle burgers aan alle facetten van de samenleving, al of niet geholpen door vrienden, familie of bekenden. Dat is de onderlinge betrokkenheid tussen mensen. En als dat niet kan, is er ondersteuning vanuit de gemeente”.

Op deze manier formuleerde destijds staatssecretaris, mevrouw Ross de essentie van de Wmo.

De Wmo gaat in de eerste plaats uit van de eigen verantwoordelijkheid van de burger. De burger is ook verantwoordelijk voor het opbouwen en onderhouden van een eigen sociaal netwerk. Ondanks de eigen verantwoordelijkheid en een goed sociaal netwerk, kunnen er situaties zijn waarin het sociale netwerk tekort schiet en men een beroep moet doen op de gemeente in het kader van de Wmo.

De Wmo biedt een kader voor de gemeente om de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie van burgers (met beperkingen) te bevorderen. Hiertoe is het zgn. compensatiebeginsel in de wet neergelegd. Dit beginsel houdt in dat de gemeente de plicht heeft om oplossingen te bieden aan burgers met beperkingen via het treffen van voorzieningen die hem in staat stellen:

- een huishouden te voeren;
- zich te verplaatsen in en om de woning;
- zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
- medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

De te treffen voorzieningen zijn zowel individuele voorzieningen (voorzieningen voor gehandicapten en hulp bij het huishouden) als algemene voorzieningen (welzijnsvoorzieningen).

Het eindperspectief van de Wmo is een samenhangend lokaal beleid op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning en op aanpalende beleids- en

werkterreinen. Voor mensen die persoonlijke verzorging of langdurige, zware zorg nodig hebben is en blijft er de AWBZ.

De wetgever heeft de gemeentelijke taken uit de Wmo gevat in een negental prestatievelden. De verschillende prestatievelden zijn niet allemaal nieuwe taken voor de gemeente. De Wvg en de Welzijnswet zijn namelijk opgenomen in de Wmo. De taken die vanaf 1 januari 2007 wel nieuw zijn voor de gemeente zijn:

- Huishoudelijke Verzorging uit de AWBZ;
- Geven van informatie, advies en cliëntenondersteuning;
- Enkele subsidieregelingen uit de AWBZ (o.a. mantelzorgondersteuning, diensten bij wonen met zorg).

Binnen alle negen prestatievelden zullen gemeenten en hun inwoners, afhankelijk van de eigen persoonlijke, lokale en regionale situatie, actief beleid moeten ontwikkelen en keuzes moeten maken. De Wmo kan in een zeer breed kader worden geplaatst. Om effectief te zijn is het maken van gerichte beleidskeuzes noodzakelijk en onontkoombaar.

1.3 De Toekomstvisie van de Gemeente Hardenberg

Met de Toekomstvisie geeft onze raad op hoofdlijnen de kaders aan, waarbinnen de gemeente haar beleid dient te ontwikkelen. Wij zien de Toekomstvisie dan ook als kaderstellend voor het beleid met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning. Met betrekking tot alle relevante onderwerpen stellen wij ons voor een “inclusief Wmo-beleid” te voeren: bij alle belangrijke beleidsbeslissingen wegen we aspecten vanuit de Wmo mee en zorgen er zo voor dat de opdrachten vanuit de Wmo een vanzelfsprekend onderdeel vormen van de gewone, dagelijkse praktijk.

In het licht van de Wmo eisen de programmalijnen “Kwetsbare groepen”, “Voorzieningen” en “Wonen” van de Toekomstvisie specifieke aandacht.

Een belangrijk deel van de speerpunten in ons Wmo-beleidsplan vinden hun legitimatie in de programmalijn “Kwetsbare groepen”.

De Toekomstvisie zegt: “Het bevorderen van zelfredzaamheid is de beste manier om kwetsbare groepen te helpen. Indien mensen niet voor zichzelf kunnen zorgen, moet de gemeente (tijdelijk) een vangnetfunctie vervullen en ondersteuning bieden bij het weer zelfredzaam worden. De gemeente wil dat publiek geld bij de juiste persoon terecht komt, met persoonlijke in plaats van generieke steun”. Dit uitgangspunt sluit duidelijk aan bij de doelstellingen van de Wmo.

Om het begrip kwetsbaarheid te definiëren gebruiken wij de definitie van de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling:

“Mensen die op verschillende terreinen ernstige problemen ondervinden, bijvoorbeeld wonen, dagbesteding, contacten, psychische en fysieke gesteldheid en om redenen samenhangend met de ernst en complexiteit van die problematiek geen gebruik kunnen, mogen, durven of willen maken van voorzieningen die bedoeld zijn om een of meerdere van deze problemen te

verlichten". (Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling, RMO, Den Haag, 2001, Kwetsbaar in Kwadraat, advies nr.16).

1.4 Visie op maatschappelijke ondersteuning

Zoals hierboven aangegeven is de Toekomstvisie kaderstellend voor het beleid met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning.

De visie op maatschappelijke ondersteuning in onze gemeente ontleen wij dan ook aan de Toekomstvisie en het Meerjarenprogramma.

De kernelementen hierbij zijn:

- Zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid;
- Aandacht voor kwetsbare burgers die onvoldoende voor zichzelf kunnen zorgen;
- Voorzieningen in kernen zijn belangrijk, waarbij betrokkenheid van inwoners en particulier initiatief uitgangspunt is;
- Het gaat om kwaliteit, zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid, gelaagdheid, bundeling en samenwerking.

Deze kernelementen sluiten overigens nauw aan bij de doelstellingen van de Wmo. Vanuit deze kernelementen geredeneerd kunnen de hieronder genoemde gemeentelijke doelen voor maatschappelijke ondersteuning worden geformuleerd.

1.5 Doelen van maatschappelijke ondersteuning

De eigen verantwoordelijkheid voor de eigen leefsituatie staat bij het gemeentelijk beleid voorop.

Bij maatschappelijke ondersteuning worden de volgende gemeentelijke doelen gehanteerd:

- Bevorderen van de zelfredzaamheid;
- Stimuleren van de maatschappelijke inzet;
- Bevorderen van de Participatie (deelname aan het maatschappelijk verkeer);
- Bevorderen sociale samenhang.

De gemeente Hardenberg maakt in haar Wmo-beleid keuzes op die plaatsen, waar we hiaten en/of achterstanden in onze eigen samenleving zien, en waar we met de middelen die ons ter beschikking staan maximaal effect kunnen bereiken. Op basis van de hierboven genoemde doelen gaan wij de komende jaren het beleid inzake maatschappelijke ondersteuning inzetten op de zichtbare verbetering binnen de Hardenbergse samenleving van de zelfredzaamheid en het oplossen van kwetsbaarheid van burgers. Het feit dat we deze gerichte keuzes maken, betekent niet dat we op andere gebieden niets doen. Veel gebeurt er immers vandaag al via lopende wetten en trajecten. Dit valt echter niet altijd uitsluitend onder het beleid inzake maatschappelijke ondersteuning.

1.6 Rol van de gemeente

Deze visie heeft gevolgen voor de rol van de gemeente.

De gemeente is primair verantwoordelijk voor de *kwetsbare* burger en ziet de aandacht hiervoor als *kerntaak*.

De gemeente *stimuleert* levensvatbare initiatieven vanuit de Hardenbergse samenleving, maar neemt deze niet over.

Diversiteit en maatwerk (met erkenning van verschillen) zijn daarbij leidend.

Om de Hardenbergse samenleving actief te houden heeft de gemeente een *preventieve* rol (voorlichting/informatie).

Samenvattend gaan wij op grond van onze visie en de doelen de komende jaren het beleid inzake maatschappelijke ondersteuning inzetten op de zichtbare verbetering binnen de Hardenbergse samenleving van de zelfredzaamheid en het oplossen van kwetsbaarheid van burgers.

1.7 Evaluatie

We zullen binnen twee jaar ons voorgenomen beleid met de raad evalueren en – indien nodig - op grond van dan geldende inzichten bijstellen.

Aanpassingen van beleid die op korte termijn ingevoerd kunnen worden, zullen binnen het huidige beleidsplan worden opgepakt. Andere zaken zullen in het volgende beleidsplan worden opgenomen. Overigens zien wij het als een vanzelfsprekende opdracht om waakzaam te blijven op die terreinen die naar onze mening in dit eerste tijdvak geen extra aandacht behoeven.

Jaarlijks houden wij een klanttevredenheidsonderzoek. De uitkomsten van deze onderzoeken gebruiken wij bij onze evaluatie.

1.8 Herijken

Zoals aangegeven ligt het speerpunt van ons beleid inzake maatschappelijke ondersteuning op bevordering van de zelfredzaamheid en het waar mogelijk oplossen van kwetsbaarheid van burgers.

We willen gedurende de komende beleidsperiode projecten en activiteiten stimuleren en toetsen aan deze speerpunten. Hierbij gaat het om projecten en activiteiten die binnen alle programmalijnen ontwikkeld/ontplooid (kunnen) worden.

Herijking van het gemeentelijk beleid binnen de programmalijnen “Kwetsbare groepen”, “Voorzieningen” en “Wonen” willen wij gaandeweg uitwerken en ontwikkelen. De gevolgen van deze herijking zal terug te vinden zijn in de jaarlijkse programmabegroting en de bestuursrapportages.

1.9 Wat is de gemeente Hardenberg voor een gemeente?

De gemeente Hardenberg is een grote plattelandsgemeente met momenteel 58.700 inwoners. Hiervan zijn 18.436 (31,41%) in de leeftijdscategorie 0 tot en met 23 jaar en 8.288(14,12%) in de categorie 65 jaar en ouder.

De bevolkingsontwikkeling gedurende de afgelopen jaren:

Jaar:	Inwoners per 1 januari:	Bevolkingsgroei: aantal	65 jaar en ouder : %	Grijze druk: %	Groene druk: %
2004	57.820	89	13,3	22,9	48,2
2005	57.855	35	13,6	23,4	48
2006	57.909	54	13,8	23,7	47,6
2007	58.105	196	14	23,9	46,8

Grijze druk: De verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder ten opzichte van de personen in de zogenaamde "productieve" leeftijdsgroep van 20 -64 jaar.

Groene druk: De verhouding tussen het aantal personen van 0 - 19 jaar ten opzichte van de personen in de zogenaamde "productieve" leeftijdsgroep van 20 - 64 jaar.

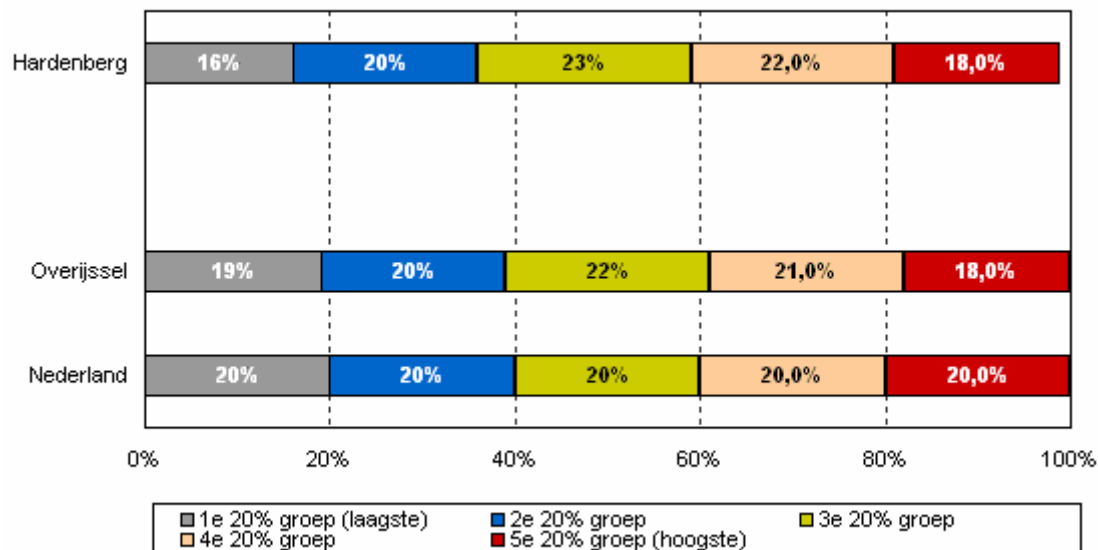
Bron: CBS

Gemiddeld besteedbaar huishoudensinkomen (*1000), gemeente Hardenberg, 2000 - 2003

gemeente	gemiddeld besteedbaar inkomen (in euro)			gemiddeld besteedbaar inkomen gestandaardiseerd (in euro) 1)			aantal huishoudens		
	2000	2002	2003	2000	2002	2003	2000	2002	2003
Hardenberg	26,2	30,4	28,9	16,9	19,7	18,8	20,4	20,9	20,9
Overijssel	25,3	29,5	28,2	17,1	20,0	19,1	423,9	431,5	432,7
Nederland	25,9	30,3	29,0	18,0	21,1	20,2	6.623,8	6.718,6	6.714,4

Bron: CBS, bewerking I&O Research.

Percentage huishoudens per 20% groep, gemeente Hardenberg, 2003

Bron: CBS, bewerking I&O Research

De gemeente Hardenberg bestaat uit twee hoofdkernen (Hardenberg en Dedemsvaart, vijf grote kernen en meer dan twintig kleinere kernen en buurtschappen. De gemeente bestaat uit een groot groen, voornamelijk agrarisch en uitgestrekt gebied. De stad Hardenberg vervult een streekfunctie in de regio Noordoost Overijssel. De kernen hebben verschillende mogelijkheden, kansen en behoeften. In het algemeen is er in Hardenberg een goed ontwikkelde sociale en welzijnstructuur. Het begrip “Noaberschap” heeft bij ons in het algemeen nog inhoud en betekenis. Ook spelen kerken en verenigingen een belangrijke rol in de Hardenbergse samenleving. Deze sociale cohesie, dit noaberschap en het kerkelijke en verenigingsleven (hetgeen overigens wordt bevestigd door meningen in het participatietraject, maar ook wordt herkend door de professionele organisaties in onze gemeente), is bij het maken van Wmo-beleidskeuzes een belangrijke constatering. Vanuit deze sociale structuur, waar eigen verantwoordelijkheid en maatschappelijke binding een belangrijke plaats innemen, hebben we onderzocht op welke terreinen er zich desondanks (toekomstige) knelpunten in onze gemeente (kunnen) voordoen. De Wmo biedt immers kansen om deze knelpunten aan te pakken. Op die plaatsen hebben wij in ons plan uit te voeren activiteiten en projecten opgenomen.

HOOFDSTUK 2

2.1 Een rondje langs de negen prestatievelden

De Wmo omvat een uitgebreid beleidsterrein, waar veel onder te vatten valt. Wij kiezen voor een kort, actiegericht Wmo-beleidsplan.

Met als basis de opdrachten in de prestatievelden van de Wmo, gewogen binnen de kaders van de Toekomstvisie en met een analytische blik op onze eigen, Hardenbergse samenleving, formuleren wij in ons beleidsplan activiteiten en projecten die er toe doen.

Nu nemen wij die prestatievelden onder de loep, waarbinnen wij in de gemeente Hardenberg hiaten en tekortkomingen hebben geconstateerd en waarvan wij menen dat beleidsintensivering vanuit de gemeente effectief zal zijn.

Prestatieveld 1: Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.

Citaat uit participatieverslag "Wmo-Inzicht"

De behoefte aan collectieve sociale verbanden neemt wel af, maar voor wie dat wil is er nog voldoende te doen en te beleven in De Krim. Maar ook hier puntjes van aandacht. 'Lang niet alle gebouwen zijn aldoor bezet. Kerkgebouwen bijvoorbeeld. Kunnen we die, in overleg natuurlijk, niet gebruiken voor buurtactiviteiten? Zoals die buurtkamer waar we het net over hadden?'

Op het gebied van sociale samenhang en leefbaarheid hebben wij reeds opgemerkt dat de algemene situatie in onze gemeente geen reden tot zorg geeft. Wij achten ons Meerjarenprogramma, zoals dat voortvloeit uit de Toekomstvisie, een adequaat kader om doelen vanuit de Wmo te realiseren. Het spreekt voor zich dat wij actief zullen optreden, wanneer de samenhang in buurt, dorp of kern in het geding dreigt te komen.

Wij willen niet alleen achteraf optreden, maar ook bewoners stimuleren om de leefbaarheid en de sociale samenhang in hun buurt, wijk of dorp te bevorderen.

Buurtinitiatieven van en door bewoners, die de leefbaarheid en/of de sociale samenhang bevorderen, willen wij daarom honoreren door middel van een eenmalige financiële bijdrage. Binnen het Wmo-budget willen wij jaarlijks hiervoor een bepaald bedrag reserveren.

Wij honoreren initiatieven van en door bewoners die de leefbaarheid en/of de sociale samenhang de buurt, wijk of dorp bevorderen.

Wij continueren voor het overige het bestaande beleid op dit terrein.

Prestatieveld 2 : Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.

Binnen dit prestatieveld wordt onder verantwoordelijkheid van de gemeente invulling gegeven aan de vijf gemeentelijke functies van het preventief jeugdbeleid. Het gaat hier om de volgende functies: Informatie en Advies, signalering, Zorgtoeleiding, Zorgcoördinatie en lichte hulp.

Dit prestatieveld vindt vooral (maar niet alleen) zijn uitwerking in het opzetten van een Centrum voor Jeugd en Gezin. Vanuit een lokale verantwoordelijkheid en setting willen wij dit Centrum gestalte geven. Bij een dergelijk centrum gaat het om het bundelen van genoemde vijf functies in een netwerk en niet het vormen van een nieuw bureau. Landelijk voert men momenteel nog basisvormende discussies over de Centra. Wij zullen de ontwikkelingen hierin op de voet volgen. Ons uitgangspunt is echter steeds: lokaal maatwerk, toegesneden op die gezinnen in onze samenleving voor wie het Centrum een uitdrukkelijke meerwaarde betekent (zie Toekomstvisie: programmatisch kwetsbare groepen).

Citaat uit participatieverslag "Wmo-Inzicht":

Slotconclusie: In Hardenberg wordt toegewerkt naar een Centrum voor Jeugd en Gezin vanuit de functies die plaatselijk nodig zijn. Belangrijke voorwaarden daarbij zijn: - Er moet bekendheid bij ouders en jongeren gegenereerd worden met informatie en advies; - De bestaande, goed werkende netwerken binnen het KANS-netwerk moeten versterkt worden;- De gemeente voert de regie en krijgt bij crisissituaties doorzettingsmacht;- De gemeente neemt het voortouw om te komen tot de vorming van een Centrum voor Jeugd en Gezin

Zo is ook met twee pilots de brede-school-ontwikkeling uitgezet als mogelijk middel om de ketenbenadering vorm te geven om te voorkomen dat jeugdigen tussen de wal en het schip raken. Op basis van de resultaten van de evaluatie en het advies van de Stuurgroep Brede School Ontwikkeling (begin 2008) zullen wij verdere acties uitzetten.

In 2008 komen wij met een concreet plan van aanpak met betrekking tot het ontwikkelen van een centrum voor Jeugd en Gezin. Het gaat hierbij om het inrichten van de functies en niet a-priori om het inrichten van fysieke locaties.

Na ontvangst van de evaluatie en het advies van de Stuurgroep Brede School Ontwikkeling wordt bepaald of verdere acties moeten worden ingezet.

Prestatieveld 3: Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning.

Met het inrichten van de Wmo-INGang geeft Hardenberg vorm en inhoud aan het prestatieveld rond informatie, advies en cliëntondersteuning. Sinds 1 januari 2007 operationeel, (fysiek en digitaal) werken wij momenteel hard aan de kwaliteit van de Wmo-INGang. Zo laagdrempelig mogelijk, met infopunten in de grotere kernen, streven wij ernaar dat de Wmo-INGang voor onze inwoners Hét Infopunt wordt met betrekking tot hun zorg- en welzijn

gerelateerde vragen. Cliënten die niet redelijkerwijs zelf het infopunt kunnen bezoeken, gaan wij desgewenst thuis bezoeken. De Wmo-INGang is tevens de gemeentelijke balie voor het verkrijgen van Wmo-voorzieningen. Wij zullen middels vereenvoudiging van procedures zoveel mogelijk “klaar terwijl u wacht” producten ontwikkelen.

Met de (voorgenomen) verhuizing naar het LOC verwachten we de dienstverlening nog toegankelijker te maken.

Wmo-INGang wordt verder uitgebouwd.

Procedures worden gericht op “klaar terwijl u wacht”- levering van producten.

Wij versterken de informatiefunctie van Wmo-INGang richting mantelzorgers.

Prestatieveld 4: Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.

Wij maken een belangrijk onderscheid tussen mantelzorg en vrijwilligers. Bovendien hebben wij uit de participatiebijeenkomsten de conclusie getrokken dat er een wezenlijk verschil bestaat tussen de situatie in het vrijwilligerswerk in de zorg en het algemeen vrijwilligerswerk.

A. Het ondersteunen van mantelzorgers.

In het nieuwe zorgstelsel (en daarmee ook in de Wmo) is een zware, en tegelijkertijd cruciale rol weggelegd voor onze mantelzorgers. Medeburgers, jong en oud, die soms vele uren per dag de zorg voor hun naaste op zich hebben moeten nemen. Mensen die langdurig of intensieve zorg verlenen, kunnen zelf kwetsbaar worden. Door mantelzorgers te ondersteunen door middel van voorzieningen en/of diensten wordt de draagkracht van mantelzorgers vergroot en/of de draaglast voor mantelzorgers verminderd.

Citaat uit participatieverslag “Wmo-Inzicht”:

‘Het is essentieel dat signalen van overbelasting of dreigende overbelasting van mantelzorgers worden doorgegeven aan een organisatie die hier iets mee kan doen. Het organiseren van respijtzorg door het inzetten van vrijwilligers kan door de gemeente ondersteund worden.’ Verder is het in het kader van advies en informatie belangrijk om Wmo-INGang beter bekend te maken bij mantelzorgers. Ook is er veel behoefte aan ouderenadviseurs.

Aangezien de mantelzorg de basis vormt voor de zorgstructuur in de samenleving, krijgen onze mantelzorgers een prominente plaats in onze beleidsvoornemens. In onze gemeente is een aantal instellingen dat activiteiten ontwikkelt op het gebied van mantelzorgondersteuning. Het is op dit moment onvoldoende duidelijk in hoeverre deze activiteiten op elkaar zijn afgestemd en in welke mate er samenwerking plaatsvindt. Het komende jaar gaan wij hier nadrukkelijk aandacht aan besteden.

Bij het bepalen van de wijze waarop wij vorm en inhoud aan mantelzorgondersteuning zullen geven hebben wij het Meerjarenprogramma als uitgangspunt gehanteerd.

Het Meerjarenprogramma zegt het volgende over mantelzorg: “ mantelzorgers moeten zorg kunnen verlenen zonder dat dit schade toebrengt aan zichzelf, betaald werk of hun maatschappelijke participatie. Mantelzorgers blijven zelfredzaam”.

Daarnaast hebben wij gebruik gemaakt van de reacties van het internetpanel over mantelzorg en de aanbevelingen uit het rapport van ARCON “De Hardenbergse mantelzorger”. Hieruit blijkt dat er bij de mantelzorgers een grote behoefte bestaat aan informatie en advies. Verder blijkt dat veel mantelzorgers onbekend zijn met de mogelijkheden van mantelzorgondersteuning in onze gemeente.

Tenslotte hebben wij ook gebruik gemaakt van de informatie die wij kregen tijdens de Wmo bijeenkomsten.

Tijdens het participatietraject kwam op dit terrein een drietal problemen uitdrukkelijk naar voren: de vraag om ondersteuning van de mantelzorgers waarbij het te lang “roofbouw” plegen op zichzelf alvorens hulp in te roepen vol werd belicht en het gebrek aan goede informatie. Op alle drie gebieden zetten wij extra middelen in, waarbij we ons steeds goed moeten realiseren waar de verantwoordelijkheid van de gemeente ophoudt en die van de AWBZ-zorg begint.

Een groep waar wij speciale aandacht aan willen besteden is de “jonge mantelzorger”. De jonge mantelzorger zal de mantelzorgtaken vaak moeten combineren met de schoolactiviteiten. De jonge mantelzorger moet in staat blijven om het onderwijs op een goede wijze te volgen. Voortijdige schooluitval als gevolg van het verlenen van mantelzorg moet worden voorkomen. Het voorlichtingsproject binnen de hoogste groepen van het basis-onderwijs over jonge mantelzorgers spreekt ons erg aan.

Een andere groep mantelzorgers die mogelijk in de knel kan komen is de mantelzorger met een baan. De gemeente kan in dit verband als werkgever voor haar individuele werknemers die mantelzorg verlenen oplossingen trachten te vinden. Hiermee vervult de gemeente tevens een voorbeeldfunctie naar andere bedrijven en instellingen.

Op het terrein van mantelzorg gaan we ook gebruik maken van de mogelijkheden die de WWB ons biedt om mensen - die dat willen en kunnen - tegen een geringe vergoeding en met behoud van uitkering - in te zetten.

Wij bevorderen de samenwerking en de afstemming van activiteiten tussen de organisaties van mantelzorgondersteuning.

Wij bevorderen dat ondersteuningsorganisaties voldoende ondersteuning kunnen bieden en zich specifiek richten op de jonge mantelzorger en de mantelzorger met een baan.

Wij onderzoeken de mogelijkheden van de WWB om mensen die dat willen en kunnen met behoud van uitkering in te zetten.

B. Het ondersteunen van vrijwilligers.

Uit de gesprekken met en over vrijwilligers bleek, dat zich in de “zorg” geen problemen van betekenis voordoen. Organisaties en instellingen hebben over het algemeen geen problemen vrijwilligers te werven en hebben zelf coördinatoren vrijwilligerswerk in dienst. Vrijwilligers op hun beurt verrichten vaak met veel genoegen en bevrediging hun werkzaamheden en krijgen daar veel voor terug. Op dit terrein zien wij dan ook vooralsnog geen beleidsintensivering van de kant van de gemeente, met dien verstande dat we de trends in de komende jaren goed zullen volgen en bijsturen indien nodig. Op het gebied van meer op welzijnszaken gerichte – vrijwilligersactiviteiten geldt hetgeen onder algemeen vrijwilligerswerkbeleid wordt gemeld.

Citaat uit participatieverslag “Wmo-Inzicht”:

Maar ook op een ander vlak zien wij een taak weggelegd voor de gemeente. Bijvoorbeeld bij deskundigheidsbevordering of bij het organiseren van themabijeenkomsten voor coördinatoren en/of vrijwilligers etc. En dat mag best ondersteuning op kleine schaal zijn.

Algemeen vrijwilligerswerkbeleid

Vrijwilligers zijn de pilaren voor veel verenigingen, clubs en voorzieningen. Ze zorgen voor goede netwerken en gemeenschappen waar mensen elkaar kennen en willen helpen.

Daarnaast zijn er ook veel mensen die buiten georganiseerde verbanden op vrijwillige basis kleine en grote diensten verrichten ten behoeve van iemand in hun omgeving: een boodschap doen, de hond uitlaten, het gras maaien etc. Ook deze vrijwillige inzet van burgers voor elkaar vinden wij een belangrijk onderdeel van maatschappelijke ondersteuning.

Dit type vrijwilligers werk zullen wij bij regelmaat onder de aandacht brengen via publicaties en de daarvoor beschikbare kanalen.

Het lopende pilotproject Informele zorg en vrijwilligers zal ons inzicht verschaffen hoe te kunnen komen tot een goede afstemming tussen vraag en aanbod van diensten tussen individuele burgers.

Vanuit de Wmo maken we onderscheid tussen vrijwilligers die binnen de zorg actief zijn en vrijwilligers die op andere terreinen actief zijn.

Dit neemt niet weg dat we goed zicht moeten hebben op de maatschappelijke betekenis van de vrijwilligersorganisaties en hierbij verder kijken dan vrijwilligers in de zorg. Vooral de preventieve functie van veel vrijwilligerswerk is van grote waarde.

Citaat uit participatieverslag “Wmo-Inzicht”:

Voor kleinere, kortlopende activiteiten zijn eigenlijk altijd wel voldoende vrijwilligers te vinden.’ Voor bestuursfuncties is dat moeilijker. ‘Toch zijn en blijven we optimistisch. Als mensen iets echt belangrijk vinden, willen ze daar heus wel tijd voor vrijmaken.

We constateren dat er over het algemeen geen grote problemen zijn bij het vinden van vrijwilligers voor uitvoerende werkzaamheden. Minder makkelijk is het vinden van vrijwilligers voor het bestuurlijke werk in allerlei instellingen en verenigingen. Wij zien het bestuurlijk goed functioneren van instellingen of verenigingen als voorwaarde voor het vinden van vrijwilligers voor het uitvoerend werk. Wij willen inzetten op het “in de benen houden” van besturen.

Wij herijken de opdracht aan Stichting De Stuw inzake de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers en daarmee de werkzaamheden van het Bureau Vrijwilligerswerk. (BVW) Daarbij gaat het om vraaggestuurde uitvoering van werkzaamheden en het afwegen wat de gemeente zelf doet en wat overgelaten wordt aan externe instellingen.

Voor het vrijwilligerswerkbeleid in de volle breedte is een kadernota “Vrijwilligerswerkbeleid Hardenberg” vastgesteld.

Wij herijken de taak van het Bureau Vrijwilligerswerk van Stichting de Stuw. Wij voeren de acties welke zijn opgenomen in de kadernota vrijwilligerswerkbeleid Hardenberg uit. Wij zetten acties uit op grond van de evaluatie van het pilotproject Informele zorg en vrijwilligers. Wij zetten een publiciteitscampagne op om het vele vrijwilligerswerk dat gebeurt in de aandacht te houden en “good practices” bekend te maken.

Prestatieveld 5: Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.

Prestatieveld 6: Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.

De prestatievelden 5 en 6 hangen nauw met elkaar samen. Bij prestatieveld 5 gaat het om algemene voorzieningen (o.a. de functie van het algemeen maatschappelijk werk en het welzijnswerk), terwijl op grond van prestatieveld 6 de gemeente invulling geeft aan het compensatiebeginsel door het verstrekken van individuele voorzieningen die mensen met een beperking compenseren.

In de vele overleggen met instellingen en gesprekken met burgers komt steeds naar voren dat men over het algemeen in Hardenberg pas in een laat stadium met een probleem op tafel komt. Men houdt de problemen graag zo lang mogelijk binnenskamers en probeert deze zo lang mogelijk zelf op te lossen.

Citaat uit participatieverslag "Wmo-Inzicht":

Ook in Balbrug komen problemen te laat op tafel. Alle aanwezigen weten daar wel voorbeelden van op te noemen. 'En als we het weten, kunnen we er heel weinig mee.' 'Is het een idee om een vertrouwenspersoon per wijk, buurt of kern aan te stellen die de probleemsituaties actief gaat melden bij de juiste instanties?' 'Een goed idee', vinden de anderen, 'maar dat vraagt om een sluitend systeem met hulpverleners zodat duidelijk wordt wat er met een melding wordt gedaan. En ook de privacy van de betrokkenen moet gewaarborgd worden.' Met andere woorden, over dit voorstel moet verder doorgedacht worden

Ook wordt duidelijk dat mensen in buurten en wijken nog zo betrokken zijn bij elkaar dat ieder wel in zijn of haar omgeving iemand of een gezin kan noemen waar problemen zijn. Men weet echter niet wat men met een dergelijk signaal moet/kan. We willen nadenken over het hebben van een vertrouwenspersoon per wijk/buurt/kern die probleemsituaties actief gaat melden. We proberen hiervoor een pilot in onze gemeente op te starten. Dit vraagt om een sluitend systeem met hulpverleners zodat duidelijk wordt wat met een melding wordt gedaan. Bovendien dient de privacy te zijn gewaarborgd.

Waar het gaat om het bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking spreken we vooral over de beleidsterreinen wonen, voormalige Wvg en vervoer.

In het woonplan "Duurzaam wonen in Hardenberg", het woonplan voor de periode 2008-2012, dat door de raad op 8 januari 2008 is vastgesteld, geven wij alle moderne inzichten rond wonen en wonen met zorg hun plaats. In het kader van dit woonplan zullen wij initiatieven ondersteunen die ertoe bijdragen dat de zelfredzaamheid van ouderen wordt bevorderd. Ook zullen wij in de prestatieafspraken met de corporaties afspraken maken over een minimum pakket aan domotica en voorzieningen in de huurwoningen die gelabeld zijn voor ouderen. Verder zullen wij de lopende projecten op het gebied van grootschalige en kleinschalige woonvormen in de kernen ondersteunen.

Het woonplan is wat ons betreft een duidelijk "inclusief Wmo-beleidsterrein".

Initiatiefrijke projecten op het gebied van wonen, zorg en welzijn zullen wij activeren.

Verzoeken uit de samenleving voor ondersteuning van vernieuwende woningplannen zullen wij steeds op hun waarde voor de Wmo beoordelen. Voor deze projecten - Magnolia in Dedemsvaart, buurtkamerproject in Hardenberg, plannen in De Krim en Slagharen - kan de gemeente een bijdrage verstrekken.

Wij zijn voornemens om een Platform wonen, zorg en welzijn in het leven te roepen. In dit platform willen wij met woningcorporaties, zorgaanbieders en welzijnsinstellingen van gedachten wisselen over de ontwikkelingen op het gebied van wonen, zorg en welzijn.

Het Wvg-beleid rond voorzieningen en vervoer is opgegaan in de Wmo. Wij zijn niet voornemens op dit gebied over te gaan tot beleidsintensivering of extensivering: gelet op de dagelijkse praktijk is ons niveau van dienstverlening adequaat en beheersbaar.

Wel zullen wij door deregulering onze dienstverlening nog dichterbij de klanten brengen. Nazorg op geleverde diensten zal nadrukkelijk aandacht krijgen.

Huishoudelijke Verzorging is een nieuwe, concrete taak onder de Wmo. Op grond van de ervaringen in het eerste halfjaar bestaat er – vooralsnog – geen voornemen om het beleid te wijzigen.

Ontwikkeling ingediende aanvragen 1^e halfjaar 2007:

Maand:	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	Totaal :
Huish.verzorging via PGB	14	6	10	11	9	11	61
Huish.verzorging 1	71	84	90	94	96	67	502
Huish.verzorging 2	0	0	5	7	6	12	30
Huish.verzorging 3	0	0	0	0	0	2	2
Totaal:	85	90	105	112	111	92	595

Verdeling indicatie huishoudelijke verzorging 1 en 2/3 voor en na 1 januari 2007.

	Verdeling volgens gegevens CIZ voor 1 januari 2007	Verdeling indicatie over de 1^e helft van 2007
Huishoudelijke verzorging 1	83%	69%
Huishoudelijke verzorging 2 en 3	17%	31%

Wij volgen de landelijke ontwikkelingen op dit terrein op de voet en zullen acties ondernemen – waar nodig in overleg met de Raad – indien daar aanleiding voor is. De signaalfunctie, omschreven in de overeenkomsten met de instellingen is een belangrijke informatiebron, bijvoorbeeld om uitval van mantelzorgers waar mogelijk te voorkomen. Wij houden de instellingen nauwkeurig aan de invulling van deze taak.

Wij werken mogelijkheden voor vroegsignalering vanuit buurten en wijken nader uit.

Wij activeren initiatiefrijke projecten op het gebied van wonen, zorg en welzijn.

Wij beoordelen verzoeken vanuit de samenleving voor ondersteuning van vernieuwende woningplannen op hun waarde voor de Wmo.

Wij roepen een Platform wonen, zorg en welzijn in het leven.

Het niveau van individuele Wmo voorzieningen is adequaat en continueren wij.

Wij brengen via deregulering de dienstverlening dichterbij de klanten.

Wij besteden nadrukkelijk aandacht aan de nazorg op geleverde diensten.

Wij vernemen in door ons gepland overleg met de zorginstelling(en) welke signalen uit de dagelijkse praktijk gevolgen moeten hebben voor ons beleid(signaleringsfunctie zorginstellingen).

Prestatieveld 7: Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd.

Op het gebied van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het bestrijden van huiselijk geweld speelt de gemeente Zwolle als aangewezen Centrumgemeente een belangrijke rol. Wij richten ons op het gebied van opvang dan ook nadrukkelijk op het beleid van die gemeente. Wij zien hier voor een gemeente van onze omvang echter ook een taak weggelegd.

Wij proberen in 2008/2009 een aantal plaatsen voor crisisopvang in onze gemeente te realiseren.

Hiertoe zullen prestatieafspraken worden gemaakt met woningcorporaties en zorginstellingen.

Soms is het onontkoombaar dat mensen – tegen hun wens – geholpen worden, bijvoorbeeld in uitzichtloze woonsituaties. In voorkomende gevallen zetten wij Via (Vangnet, Informatie en Advies) in, een regionaal team voor bemoeizorg.

Langdurige opvang zal naar onze mening echter steeds in grote, regionale instellingen moeten plaatsvinden, waarvoor de Centrumgemeente primair verantwoordelijk is.

Het bestrijden van huiselijk geweld pakken wij zowel lokaal als regionaal op. De aanpak wordt uitgewerkt in een nog vast te stellen nota huiselijk geweld.

Wij proberen in 2008/2009 een aantal plaatsen voor crisisopvang in onze gemeente te realiseren.

Wij werken de concrete aanpak van huiselijk geweld uit in de nota huiselijk geweld.

Prestatieveld 8: Het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen.

Prestatieveld 9: Het bevorderen van het verslavingsbeleid.

Wat geldt voor de bovenstaande alinea, geldt in nog sterkere mate voor deze laatste twee prestatievelden van de Wmo. Voor verslavingsbeleid heeft de Raad een plan van aanpak middelengebruik 2007 vastgesteld. In 2008 wordt een nieuw actieplan aan de raad voorgelegd.

Het terrein openbare geestelijke gezondheidszorg is, meer nog dan maatschappelijke opvang, een regionale aangelegenheid. De gemeente heeft

op dit terrein wel een taak op het gebied van preventie. Hiervoor ontvangt de gemeente in het kader van de Wmo financiële middelen. Beide beleidsterreinen vallen overigens tevens onder het Lokaal Gezondheidsbeleid.

Wij zetten voor wat betreft het verslavingsbeleid het huidige beleid voort, zoals dat is vastgelegd in het door de raad vastgestelde plan van aanpak.

2.2 Participatie

Participatie is een belangrijk element onder de Wmo. De artikelen 11 en 12 van de Wmo hebben tot doel zeker te stellen dat de gemeente burgers, instellingen en organisaties betreft bij het vormgeven van het beleid.

Ons beleidsplan is tot stand gekomen via een intensief participatietraject, waaraan inwoners en instellingen in onze gemeente hebben deelgenomen. Mede op grond van die inbreng hebben wij onze prioriteiten geformuleerd. De resultaten van deze bijeenkomsten zijn opgenomen in het verslag van de Wmo maand van juni 2007 met de titel “Wmo-Inzicht”.

Op 12 december 2007 is de Adviesraad Wmo als formeel inspraakorgaan geïnstalleerd. Deze raad zal – zonder last of ruggespraak vanuit de achterbannen van zijn leden - het college gevraagd en ongevraagd van advies dienen over Wmo-zaken.

Naast dit formele traject willen wij aan participatie invulling geven door middel van een “permanente dialoog” met organisaties, instellingen en inwoners. Wij hebben dan ook het voornemen om een bredere burgerparticipatie te organiseren.

Wij denken dan aan een jaarlijkse bijeenkomst met bijvoorbeeld de Verenigingen voor Plaatselijk Belang, de Kerken, het Onderwijsveld en wellicht de sportverenigingen.

Ook thema's, opgehangen aan een specifieke doelgroep kunnen aan de orde komen. Deze thema's zullen met de desbetreffende doelgroep worden besproken.

Wij willen in de komende jaren de positieve ervaringen met de Wmo-maand van juni 2007 verder uitbouwen. Een ding is daarbij echter voor ons van cruciaal belang: het moet wel meerwaarde hebben: voor de deelnemers, maar ook voor de gemeente.

Tenslotte willen we optimaal gebruik maken van de expertise die er in onze gemeente aanwezig is bij woningcorporaties, zorgaanbieders, welzijnsinstellingen en cliëntenorganisaties. Met hen willen we met enige regelmaat expertmeetings organiseren.

In bijlage 2 wordt in een overzicht de planning van participatiebijeenkomsten (voor zover bekend) weergegeven.

2.3 Verantwoording

Jaarlijks vóór 1 juli zullen wij verantwoording afleggen over de resultaten van het gevoerde beleid. Een cliënttevredenheidsonderzoek i.s.m. de Adviesraad Wmo maakt deel uit van de rapportage. De jaarlijkse rapportage wordt voorgelegd aan de gemeenteraad, aan de burgers en belanghebbenden en aan de minister van VWS.

2.4 Financiële paragraaf

In dit beleidsplan zijn de acties opgenomen die de komende jaren zullen worden uitgevoerd. Daar waar mogelijk gebeurt dit binnen het bestaande beleid. Daar zijn voor de gemeente dus geen extra kosten aan verbonden. Daar waar sprake is uitbreiding of intensivering van beleid zijn extra financiële middelen nodig.

De gemeente ontvangt, via de algemene uitkering van het gemeentefonds, in het kader van de Wmo financiële middelen van het Rijk voor de uitvoering van de taak hulp bij het huishouden en enkele subsidieregelingen o.a. overheveling van de CVTM-gelden (Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg). Voor het jaar 2008 bedraagt de algemene uitkering voor dit onderdeel € 4.413.910. Voor de overige prestatievelden van de Wmo ontvangt de gemeente geen extra financiële middelen.

*Overzicht van de geraamde uitgaven 2008
(volgens gemeentebegroting 2008)*

Onderdeel	Geraamde uitgaven (excl. aandeel afd. WWE)
Huishoudelijke verzorging	4.095.869
Overheveling CVTM-gelden	103.540
Collectieve preventie GGZ	29.920
VTA (Vorming, Training en Advies)	16.120
Voorzieningen voor gehandicapten *	2.377.088
Totaal:	6.622.537

* De inkomsten hiervoor maken een integraal onderdeel uit van de algemene uitkering.

De gemeenteraad heeft besloten de reserve Wvg en de Wmo reserve samen te voegen tot één bedrag "reserve Wmo". De verwachte stand van deze reserve per 31 december 2007 is € 1.695.554.

De doelstelling van de Wmo is om de zelfredzaamheid en de zelfstandigheid van de mensen te vergroten. Door het ondersteunen van projecten en initiatieven, die een bijdrage aan deze doelstelling leveren, kan het beroep op individuele voorzieningen en zorg langer worden uitgesteld. Dit leidt tot een

besparing op het Wmo-budget voor individuele voorzieningen en zorg. Deze besparingen kunnen worden ingezet om de acties, projecten en activiteiten te bekostigen.

Het is op dit moment niet exact in te schatten wat de omvang van de besparingen zal zijn. In de evaluatie zal getracht worden inzichtelijk te maken, in hoeverre de uitvoering van het Wmo-beleidsplan, heeft bijgedragen tot een vermindering van het beroep op de individuele voorzieningen en zorg.

Voor de uitvoering van het Wmo-beleidsplan willen wij over de komende vier jaar structureel een bedrag van € 100.000,= uit het Wmo-budget vrij maken. Dit komt overeen met 2,5% van het Wmo-budget. Dit is een realistische doelstelling als het gaat om de minimale besparing op het aantal zorguren dat kan worden gerealiseerd.

Daarnaast willen wij voor de komende vier jaar een incidenteel bedrag van € 100.000,= per jaar, dus € 400.000 totaal, vanuit de Wmo-reserve beschikbaar stellen voor incidentele projecten en activiteiten.

Een specificatie van de acties, projecten en activiteiten die daaruit zullen worden bekostigd is opgenomen in het overzicht onder 2.5.

2.5 Van actiepunten naar activiteiten.

In het hoofdstuk “ Een rondje langs de negen prestatievelden” worden per prestatieveld de op te zetten acties weergegeven.

In onderstaand overzicht wordt de planning van de acties voor de komende jaren weergegeven.

Overzicht planning acties, projecten en activiteiten.

<i>Prestatie veld</i>	<i>Acties</i>	<i>Projecten/ activiteiten</i>	<i>Jaar van uitvoering</i>	<i>Raming kosten</i>	<i>Bijdrage gemeente</i>
1	Bestaand beleid continueren	Buurtkamerproject Hardenberg	2008	16.000	1.275
	Ondersteunen buurtinitiatieven	Eenmalige projecten	2008- 2012	32.000	8.000 per jaar
2	Plan van aanpak m.b.t. ontwikkelen Centrum voor Jeugd en Gezin.	Plan van aanpak	2008	pm	pm
3	Verdere uitbouw Wmo-INGang		2008	pm	pm
4	Versterken informatiefunctie Wmo-INGang richting mantelzorgers				
	Bevorderen dat ondersteuningsorganisaties voldoende ondersteuning kunnen bieden	Uitbreiding inzet mantelzorg-consulent	2008	17.000	17.000
	Onderzoek naar de mogelijkheden van de WWB om mensen met behoud van uitkering in te zetten		2008	pm	pm

	Herijken taak Bureau Vrijwilligerswerk Stichting De Stuw		2008	budget. neutraal	
	Uitvoeren acties kadernota vrijwilligerswerkbeleid		2008-2010		budget vrijw. beleid
	Uitvoeren acties op grond van evaluatie pilotproject Informele Zorg en vrijwilligers		2008/2009	pm	pm
	Uitvoeren publiciteitscampagne vrijwilligerswerk en best practices	Publicaties in De Toren per 3 maanden	2008 – 2012	pm	pm
5	Mogelijkheden voor vroegsignalering vanuit buurten en wijken	Ontwikkelen/uitwerken Pilot Project Breekijzer	2009	15.000	15.000
	Stimuleren participatie mensen met een beperking		2008-2010	21.750	21.750
	Activeren initiatiefrijke projecten op het gebied van wonen,zorg en welzijn		2008-2012		
	In het leven roepen van een Platform wonen,zorg en welzijn		2008		
6	Het niveau van individuele Wmo voorzieningen blijft gehandhaafd		2008-2012		
	Via deregulering de dienstverlening dichterbij de klanten brengen		2008- 2012		
	Nadrukkelijk aandacht besteden aan de nazorg op geleverde diensten		2008-2012		
7	Proberen een aantal plaatsen voor crisisopvang te realiseren	Afspraken met zorgaanbieders en woningcorporaties	2008/2009	pm	pm
9	Het verslavingsbeleid wordt voortgezet conform het door de raad vastgestelde plan van aanpak		2008-2012		

De acties en activiteiten voor 2008 zijn nader uitgewerkt in bijlage 1

Hardenberg, 12 februari 2008.

Bijlage 1 bij Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning Gemeente Hardenberg 2008 – 2012.

Nadere uitwerking acties Beleidsplan maatschappelijke ondersteuning voor het jaar 2008

<i>Prestatie veld</i>	<i>Acties</i>	<i>Projecten</i>	<i>Uit te voeren activiteiten</i>	<i>Planning:</i>
1	Bestaand beleid continueren Ondersteunen buurtinitiatieven	Buurtkamerproject Hardenberg Eenmalige projecten	Opening Deelname projectgroep Opstellen richtlijnen. Publicatie richtlijnen Afhandeling reeds ingediende verzoeken.	23 januari geheel 2008 2° kwartaal
2	Plan van aanpak m.b.t. ontwikkelen Centrum voor Jeugd en Gezin.	Plan van aanpak		2008
3	Verdere uitbouw Wmo-INGang		Op basis van het bestaande bedrijfsplan vervolgstappen nemen	1° kwartaal
4	Versterken informatiefunctie Wmo-INGang richting mantelzorgers Bevorderen dat ondersteuningsorganisaties voldoende ondersteuning kunnen bieden Onderzoek naar de mogelijkheden van de WWB om mensen met behoud van uitkering in te zetten Herijken taak Bureau Vrijwilligerswerk Stichting De Stuw Uitvoeren acties kadernota vrijwilligerswerkbeleid Evaluatie pilotproject Informele Zorg en	Uitbreiding inzet mantelzorg-consulent	Naar aanleiding van inventarisatie activiteiten ontwikkelen Bijeenroepen organisaties mantelzorgondersteuning, met als doel: Inventarisatie huidig aanbod, afstemming en samenwerking bereiken en het opsporen van lacunes in het aanbod. Vervolgens verzoek om uitbreiding inzet mantelzorgconsulent beoordelen. Ontwikkelen nieuwe activiteiten m.b.t. mantelzorgondersteuning (speciale aandacht voor de jonge mantelzorger). Terugkoppeling naar Adviesraad Wmo Overleg P en O over de rol van de gemeente als werkgever t.a.v. de mantelzorger Korte notitie opstellen waarin de mogelijkheden worden aangegeven Op basis van de discussie over De Stuw in het 1° kwartaal zal de herijking plaatsvinden Op basis van de evaluatie in beeld	2° kwartaal 1° kwartaal 2° kwartaal 2° kwartaal 2° kwartaal 1° kwartaal 2° en 3° kwartaal (uitwerking) 2° kwartaal 2° kwartaal reeds gepland 2° kwartaal

	Vrijwilligers Uitvoeren acties op grond van evaluatie pilotproject Informele Zorg en vrijwilligers		bringen welke organisaties in deze gemeente vrijwilligerswerk aanbieden. Startnotitie m.b.t. initiatieven aanbod vrijwilligers werk.	3 ^e en 4 ^e kwartaal
	Uitvoeren publiciteitscampagne vrijwilligerswerk en best practices		Publicaties in De Toren per 3 maanden	elk kwartaal
5	Mogelijkheden voor vroegsignalering vanuit buurten en wijken	Ontwikkelen/uitwerken Pilot	Voorbereiden in 2008. Start project in 2009	2008
	Stimuleren participatie mensen met een beperking	Project Breekijzer	Afhandeling subsidieaanvraag	1 ^e kwartaal
	Activeren initiatiefrijke projecten op het gebied van wonen,zorg en welzijn		Opzet maken met globale criteria waar projecten aan moeten voldoen	3 ^e kwartaal
	In het leven roepen van een Platform wonen,zorg en welzijn		Overleg afdeling RE om te komen tot één Platform Overleg met Platform	1 ^e kwartaal 3 ^e kwartaal
6	Het niveau van individuele Wmo voorzieningen blijft gehandhaafd			2008
	Via deregulering de dienstverlening dichterbij de klanten brengen			2 ^e kwartaal
	Nadrukkelijk aandacht besteden aan de nazorg op geleverde diensten			2 ^e kwartaal
7	Proberen een aantal plaatsen voor crisisopvang te realiseren	Afspraken met zorgaanbieders en woningcorporaties		2008
9	Het verslavingsbeleid wordt voortgezet conform het door de raad vastgestelde plan van aanpak			2008

Bijlage 2 bij Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning Gemeente Hardenberg 2008 – 2012.

Overzicht participatiebijeenkomsten 2008

Soort bijeenkomst	deelnemers overleg	maand /datum
Inspraak op beleidsplan	Adviesraad Wmo	januari 2008
Informatie uitwisselen	Vertegenw. Kerken	februari 2008
presentatie beleidsplan	alle betrokkenen	april 2008
expertmeeting wonen/zorg welzijn	<ul style="list-style-type: none"> - woningcorporaties - zorgaanbieders - welzijninstellingen 	mei 2008
brainstorm pilot vroegsignalering/vertrouwenspersonen	<ul style="list-style-type: none"> - ver.plaatselijk belang - carinova – amw - politie - contactambtenaren gemeente - st. De Stuw 	april 2008
signaleringsoverleg zorgaanbieders	- zorginstellingen	april/ mei 2008
voorbereiding verantwoording resultaten wmo	Adviesraad WMO	mei 2008
2 huiskamergesprekken “leefbaarheid”	bewoners kleine kernen	juni en september
expertmeeting “sociale samenhang”	<ul style="list-style-type: none"> - vertegenw. kerken - ver.plaatselijk belang - vrijw.organisaties 	oktober 2008
bespreken activiteiten wmo 2009	adviesraad Wmo	november 2008

Tijdpad Wmo Beleidsplan

Maand:	Activiteit:
November 2007	<i>19 nov:</i> Bijeenkomst Expertgroep <i>20 nov:</i> Bespreken contourennota met Adviesraad Wmo (i.o) Verwerken reacties op contourennota in concept beleidsplan
December 2007	<i>4 dec:</i> Collegebesluit inzake benoeming leden Adviesraad Wmo. <i>12 dec:</i> Officiële installatie Adviesraad Wmo. <i>18 dec:</i> Voorgenomen besluit college concept beleidsplan <i>19 dec:</i> Voorgenomen besluit Beleidsplan ter advisering voorleggen aan Adviesraad Wmo. <i>19 dec:</i> Persbericht voor De Toren opstellen
Januari 2008	<i>2 jan:</i> Publicatie voorgenomen besluit (start traject formele inspraak). Beleidsplan plaatsen op internet. (datum nog te bepalen): Overleg Adviesraad Wmo over concept-beleidsplan. <i>28 jan:</i> Einde periode formele inspraak. Vanaf 28 jan verwerken inspraakreacties en advies Adviesraad Wmo.
Februari 2008	<i>5 feb:</i> Aanleveren raadsvoorstel college <i>12 feb:</i> Besluit college raadsvoorstel beleidsplan
Maart 2008	<i>11 mrt:</i> Oriënterende ronde <i>25 mrt:</i> Besluit raad inzake vaststelling beleidsplan.
April 2008	<i>2 apr:</i> Publicatie beleidsplan

